

Stichting Synagoge Coevorden

Kerkstraat 36

7741 JC Coevorden

Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave:

Voorwoord

Ontwikkelingen in het bestuur

Ontwikkelingen bij de vrijwilligers

Samenwerking

Stand van zaken gebouw

Opening en activiteiten

Scheningen

Bezoekersaantallen

Publiciteit

Voorwoord

In 2024 is de oorlog in Gaza en Israël ook overgeslagen naar Libanon. Hamas en Hezbollah beschieten Israël met raketten en het Israëlische leger treedt hard op in Gaza en in het zuiden van Libanon. De situatie is door de val van het regiem in Syrië voorlopig nog ingewikkelder geworden. Deze gevechten maken het beoordelen van de situatie moeilijk en daarom heeft het Synagoge-museum in Coevorden in 2024 en zal het ook in 2025 zich niet over de situatie uitten. Ons verhaal gaat immers over de betekenis van de Joodse inwoners voor de Coevorder gemeenschap en hun lot in de periode voor en in de 2^e wereldoorlog.

In 2024 hebben we weer meer bezoekers kunnen trekken die we dankzij onze enthousiaste vrijwilligers ook steeds een goed verhaal hebben kunnen bieden. Het is spijtig dat we bij een deel van onze activiteiten minder bezoekers trekken, want daardoor zijn een paar lezingen niet doorgegaan. We zullen dus moeten bedenken hoe we ons museum nog aantrekkelijker kunnen maken. In totaal zijn we met alle bezoekers in het museum op een niveau terecht gekomen dat in de buurt ligt van 2019, het voor-pandemie jaar, en dat geeft ons het vertrouwen dat we op de goede weg zijn. Helaas is het opnieuw lastig gebleken de scholen weer bij ons museum te betrekken.

De gemeente Coevorden steunt het Synagoge-museum met een financiële bijdrage waardoor we de vaste lasten die het gebruik van een gebouw met zich brengen, kunnen dragen. Het overleg met de gemeente vindt regelmatig plaats en we verwelkomen ook regelmatig bestuurders bij onze activiteiten.

Ontwikkelingen in het bestuur

Jammer genoeg heeft Dirkje Mulder-Boers het bestuur van SSC verlaten. De meeste werkzaamheden van Dirkje zijn door Geke Koopal overgenomen. Gelukkig konden we in 2024 Rudie Cortissos als nieuw bestuurslid verwelkomen. Rudie woont in Amsterdam en is een bekende binnen en vanuit de Joodse gemeenschap en kan ons daar met zijn vele contacten geweldig helpen..

Wel blijven we zoeken naar een voorzitter/-ster voor het bestuur en naar uitbreiding van het bestuur. Die uitbreiding is ook nodig omdat Barend Faddegon, na zijn verhuizing, in de zomer van 2025 het bestuur zal verlaten. Hoop geeft ons dat we iemand uit deze gemeente hebben die zich op een bestuursfunctie wil oriënteren.

Ontwikkelingen bij de vrijwilligers

De groep vrijwilligers ondersteunt het bestuur met de ontvangst van bezoekers op onze normale openingsdagen en bij de activiteiten, bij het speuren naar historische gegevens van Joodse Drenten en het bijhouden van de website. We hebben dit jaar afscheid genomen van Henk Petstra, die door zijn leeftijd en vooral zijn gehoorprobleem af heeft moeten haken. In de laatste maanden hebben zich drie mensen gemeld die wel belangstelling hebben als vrijwilliger te gaan functioneren, dus daar proberen we mee tot een deal te komen. Vooral de goede sfeer en de samenwerking tussen de vrijwilligers is een belangrijk pluspunt.

Geweldig is de inzet, ook als met enige regelmaat het hele museum schoongemaakt moet worden.

Om de band met de vrijwilligers zo stevig mogelijk te houden, hebben we ook dit jaar weer een excursie gehad. We zijn met een groep naar Veenhuizen geweest en hebben daar het Gevangenis museum bezocht. Omdat niet iedereen mee kon, hebben we later nog een keer gezamenlijk een gezellig etentje gehad, waarbij vrijwel iedereen aanwezig kon zijn en Henk Petstra zijn afscheid 'vierde'.

Samenwerking

Om verbreding van ons aanbod te krijgen is, op verzoek van de gemeente, een werkgroep gestart waarin SSC en het Diversiteitsplatform bekijken welke activiteiten in de sjoel aangeboden kunnen worden. Daarbij is discriminatie het hoofdonderwerp. De doelgroep is vooral de schooljeugd. Daartoe hebben SSC en het Diversiteitsplatform het debatcentrum **DeBatterij** in het leven geroepen om zo tot meer gebruik van de sjoel te komen. **DeBatterij** heeft een tweetal lezingen georganiseerd in de sjoel en in samenwerking met De nieuwe Veste leerlingen van de 4^e klassen havo en vwo laten discussiëren over actuele onderwerpen.

Al langer leeft de wens om met het Stedelijk Museum, het Synagoge-museum en Museum Thijnhof tot meer samenwerking te komen zonder de zelfstandigheid van de drie musea op te geven. Dat heeft geresulteerd in een combikaart waarmee bezoekers gedurende een aantal dagen alle drie de musea kunnen bezoeken. In 2025 gaan we die kaart uitgeven en bekijken dan hoeveel daar gebruik van wordt gemaakt.

Stand van zaken gebouw

De gemeente heeft via een erfpachtovereenkomst het gebouw in handen van de stichting gelegd, maar daarmee komen ook veel extra kosten op ons af. In 2024 hebben we met de door de gemeente verstrekte subsidie kans gezien rond te komen en hebben ook voor het nodige schilderwerk een reservering kunnen doen. De energiekosten blijven het grootste financiële probleem omdat die niet constant zijn. Zoals het nu lijkt zullen we in 2025 rond kunnen komen.

De gemeente heeft, na lang aandringen, de voordeur aangepakt. Die is nu weer in een bruikbare staat en alleen het schilderwerk van de deur is nog een probleem. Daar zal de gemeente nog actie moeten ondernemen. De kosten van de buitenkant van het gebouw zijn voor de gemeente, dus ook het schilderwerk van de voordeur is niet voor onze rekening.

Het is ons niet gelukt in 2024 om subsidie voor isolatiemaatregelen te krijgen. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de buitenkant van het gebouw, zal zij ook de subsidiëring moeten aanvragen. Eventueel kunnen wij dat doen, maar de uiteindelijke kosten zijn voor de gemeente Coevorden. Er zijn voldoende subsidiegevers om in ieder geval de isolatie te kunnen verbeteren.

Niet het Synagoge-museum, maar het Metaheerhuisje bij de begraafplaats aan de Ballast is eind van het jaar weer in ere hersteld. Het dak is gerepareerd en de toegang is verbeterd, waarna het gebouwtje er weer stralend uit ziet.

Opening en activiteiten

We openen het jaar met de tentoonstelling 'Nationaal Socialistische Tirannie' georganiseerd in samenwerking met de Emslandkampen. Het bestaan van de Emslandkampen is bij veel mensen onbekend en daarom is het voor ons een extra stimulans om ook dat element van de vervolging aan de orde te stellen. Een behoorlijk aantal bezoekers heeft dit aanbod aangenomen.

21 januari heeft Jan Timmerman in de ruimte van Museum Thijnhof een lezing met beelden gehouden over Marc Chagall. Thijnhof heeft een groot scherm en Jan wilde zijn dia's graag projecteren. Zo konden de bezoekers met het Synagoge-museum én Museum Thijnhof kennis maken. Deze samenwerking zullen we wel vaker gebruiken om elkaars ruimten te benutten.

14 maart hebben we voor de afsluiting van de Internationale Vrouwendag het vertelconcert 'Frieda' door Oihana & Lineke met kunstenares Marieke gehad. Frieda is Frieda Belinfante, celliste en verzetsvrouw.

4 mei is de dodenherdenking in de Stadskerk gehouden met aansluitend een stille tocht via het Synagoge-museum om kransen bij het monument te leggen.

Op 6 mei is de Jom Hasjoa herdenking weer gehouden. Leerlingen van De nieuwe Veste lazen de namen van alle bewoners die op 2 oktober 1942 zijn gedeporteerd. Er zijn witte rozen gelegd bij het monument aan de Gasthuisstraatkant.

26 mei is de tentoonstelling van de 7 profetessen geopend. Deze tentoonstelling bestaat uit 14 schilderijen van de profetessen die door Bettina van Steenis gemaakt zijn. Bettina heeft de toelichting gegeven bij de opening. Door de bereidwillige medewerking van Bettina hebben we deze tentoonstelling langer door laten lopen omdat het niet mogelijk was de volgende tentoonstelling over de Joodse sporters in november te kunnen starten.

De Open Monumenten Dag in september is redelijk bezocht. Niet alle monumenten in Coevorden doen mee, maar toch is de belangstelling verheugend. Dit jaar viel het samen met de Open Dag Joods Cultureel Erfgoed en de Leoville Klezmer Syncopators hebben in ons Synagoge-museum en Museum Thijnhof voor de muziek gezorgd.

In het voor- en najaar zijn weer Stolpersteine gelegd. Voor de stad Coevorden betekent het dat het einde van het leggen in zicht komt. In 2025 legt Barend de laatste stenen. In Meppen zijn in oktober ook Stolpersteine gelegd, zodat we komend jaar, met uitzondering van Sleen, in alle plaatsen in de gemeente de stenen hebben gelegd. In Sleen staat in plaats daarvan een monument.

Het duo Niet in het Zwart heeft met ondersteuning door Baruch Chauskin en het duo Mish-Mash uit België een bijzondere avond verzorgd. Bijzonder omdat het, anders dan bij vorige optredens, door Baruch heel anders overkwam en ook Mish-Mash een verrassing was. Zo'n 30 oktoberavond is daardoor voor de bezoekers een beleving geweest en we herhalen dat vast nog een keer.

De lezing van 17 november door Jan de Admirant over het dagboek van Mosker Flinker is afgelast, omdat het aantal aanmeldingen veel te gering was.

Schenkeningen

Ons museum is ook dit jaar weer verrijkt door schenkingen, waarmee we onze collectie hebben kunnen uitbreiden. Daarvoor natuurlijk onze welgemeende dank.
Het heeft ertoe geleid dat Yvon en Geke de manier van tentoonstellen van voorwerpen aangepast hebben en de bijbehorende beschrijvingen in samenwerking met Thea hebben verbeterd.

Bezoekersaantallen

2024 hebben veel musea hun streefcijfers bij de bezoekersaantallen niet gehaald. Wij kunnen tevreden zijn over het aantal bezoekers dat significant hoger was dan in 2023 en in de buurt komt van 2019. Met in totaal 1316 bezoekers over alle activiteiten en bezoekersmiddagen hebben we bijna 300 meer dan in 2023 en nog maar 170 minder dan in 2019. We zullen ons uiterste best doen om dit resultaat te evenaren of zelfs te verbeteren.

Publiciteit

Via sociale media wordt onze publiciteit door meer mensen uit de regio gelezen. Erik Jan Dam verzorgt dat met succes. Op Instagram hebben we inmiddels ruim 550 volgers en op Facebook meer dan 250.
De gedrukte pers is minder op onze hand geweest dit jaar. De artikeltjes die we aanleveren komen niet altijd op tijd of zelfs helemaal niet in de krant. We proberen dat weer te verbeteren.
De website van synagoge-coevorden.nl wordt door Trix bijgehouden en we hebben een pagina bij Drenthe.nl en een advertentie in het Dagblad van het Noorden bij de uitjes van het weekeinde.

Coevorden, januari 2025

Secretaris

Penningmeester

G.H. (Gerard) van den Hoven

E.J. (Erik Jan) Dam

Stichting Synagoge Coevorden.

Adres secretariaat: Kerkstraat 36, 7741 JC Coevorden.

Bereikbaar per e-mail: secretaris@synagoge-coevorden.nl

Website: <http://www.synagoge-coevorden.nl>